

Inauguraziun cun in'opera

Las lavurs per l'emprim teater rumantsch progreschuan

(anr/fa) A Riom nascha l'emprim teater rumantsch professiunal da l'istorgia culturala rumantscha. Las produziuns da la societat culturala Origen vegnan represchentadas en il chastè da Riom. Il chastè da Riom en il Surses è vegnì construì a l'entschatta dal 13avel tschientaner. Er sch'el nun è mai vegnì assagliè daventà il chastè cun l'ir dals onns ina ruina. Avant trent'onns ha survegnì il palas dal chastè in nov tetg. Dapi quella giada pon ins duvrar il chastè da stad per represchentatar teaters e concerts. Actualmain vegn construïda en il chastè ina tribuna che porscha lieu per 260 aspecturas ed aspectaturs ed enpli in palec da teater. Tschient dis avant l'inauguraziun han preschentà ils responsabels da la societat culturala Origen a Cuira als represchentants dals medis da massa il stadi da las lavurs da construcziun.

«Bajetg en il bajetg»

Sco che ha declarà *Helen Cabalzar*, la commembra d'Origen responsabla per las lavurs organisatoricas, vegn construïda la tribuna che ha in'autezza maximala da 13 meters da maniera reversibla: Quai vul dir che la construcziun cun la tribuna per ils aspectaturs,

il foyer, las gardarobas etc. vegn construïda en il chastè senza donnagiar la substanza istorica. Las lavurs vegnan accumpagnadas da la Tgira da monuments chantunala. Ils responsabels per la projectazion èn il biro d'inschigners Conzett, Bronzini e Gartmann, Cuira, ed il biro d'architectura Marcel Liesch, Cuira. L'idea per il project deriva da *Giovanni Netzer*, il manader artistic d'Origen. «Per l'emprima etappa da construcziun che vegn realisada avant l'avertura ils 30 zercladur 2006 vegnan impundids 1,3 milliuns francs», ha ella infurmà. Ils medis finanzials derivan per part da las 19 vischnancas dal Surses che sostegnan il project, dal circul Surses, dal chantun Grischun sco e da promoturs e fundaziuns privatas. Cun la seconda etappa da construcziun vegnan ins a cuntinuar d'atun da quest onn.

Realisà in siemi da la Rumantschia

«Er sch'il teater ha tar la Rumantschia ina lunga tradiziun na possedevan ins fin uss nagina tribuna professiunala», ha menziunà *Giovanni Netzer*, «perquai era uss vegnì il temp da realisar quest vegl siemi.» Per la festa

d'inauguraziun dal teater en il chastè da Riom ha cumponì il musicist rumantsch *Gion Antoni Derungs* l'opera vocala «Benjamin» tenor il libretto en quatter linguas da *Giovanni Netzer*. Ils acturs da l'opera èn otg chanduras e chantadurs, in pledader ed in actur. La lavour da dirigent ha surprendì *Clau Scherrer*. L'opera quinta l'istorgia biblica da Josef, raquintada ord la perspectiva da Benjamin, il frar il pli giuven. «L'istorgia ha in connex er cun il temp d'ozendi», ha ditg *Netzer* menziunond la problematica dals fugitivs, «ella vegnia perquai raquintada sin dus livels, sin l'istoric e sin l'actual.» A la premiera da l'opera «Benjamin», ils 30 da zercladur en il chastè da Riom vegn ad esser preschent er il president da la confederaziun *Moritz Leuenberger*. L'opera na vegn dentant represchentada mo en il chastè da Riom, mabain er en diesch vischnancas dal Surses. «Benjamin» è la seconda opera che la societat culturala Origen ha realisà. «Apocalypse» sa numnava l'opera da chor che è vegnida represchentada l'onn passà a Riom ed en auters lieus, tranter auter er a München en la Theaterkirche am Odeonsplatz.

Dirigent, iniziant e cumponist (da san.): Clau Scherrer, Giovanni Netzer e Gion Antoni Derungs preschentan il placat per l'opera en il chastè da Riom.

FOTO F. ANDRY